שער הכוונות — דרושי קריאת ספר תורה

דרוש א':

בענין ס"ת שמוציאין בשני ובחמשי בחול. ונבאר תחילה מנהג מורי ז"ל שהיה נוהג לנשק הס"ת וללותו לילך אחריו כשמוליכין אותו מן ההיכל אל התיבה לקרות בו ואח"כ היה נשאר שם סמוך אל התיבה עד שהיו פותחין הס"ת ומראין אותו לקהל כנודע ואז היה מסתכל באותיות הס"ת ממש והיה אומר שעל ידי הסתכלות האדם מקרוב כ"כ שיוכל לקרוא האותיות היטב עי"ז נמשך אור גדול אל האדם ואח"כ היה חוזר למקומו הראשון ויושב שם מיושב עד סיום קריא' הפ' לא כאותם הנוהגים לעמוד וזמן הרבה התפלל מוז"ל בביתו בעשרה ולא חשש שיהיה שם ס"ת לקרוא בו בין בחול בין בשבת:

ועתה נבאר מה ענין הוצאת ס"ת עתה בעת הזה ובימי' אלו כמ"ש רז"ל עזרא תיקן לישראל שיהיו קוראים בתורה שני וחמישי והנה נת' אצלינו כי ביום ב' וה' שולטת עולם היצירה בעולם ולכן טוב לעסוק בתורה בשני ימים אלו והנה היצירה היא כנגד ז"א שהוא אות ו' של ההויה גם ז"א נקרא תורה שבכתב ולכן בשני ימים אנו בלבד מוציאין ס"ת משא"כ בשאר ימי החול כנודע. ואמנם טעם הוצאות ס"ת אחר נ"א הוא כי הנה בחי' תורה (שכרח) [שבכתב] איננה רק בחי' היסוד דאבא המתלבש תוך קו האמצעי דז"א כנודע גם ז"ס עליית מרע"ה להר סיני ביום כ' לקבל לוחות התורה והורידם ביום ה':

והנה הזווג הנעשה בעמידה היה ע"י שנבקע היסוד דאימא ונפתח ויצאו מתוכו חו"ג לחוץ. אבל היסוד דאבא אשר הוא מלובש תוך היסוד דאימא לא נבקע ונשאר סתום עדיין כמתחילה והאורות שבתוכו שהם החו"ג שבו ג"כ אינם יוצאין הם עצמן לחוץ כיון שהיסוד סתום אמנם יוצאת הארתם בלבד לחוץ כדי לתקן פרצוף יעקב כנ"ל בברכת אבות אבל המוח עצמו של החו"ג אשר בתוכו נשאר בפנים ואינו יוצא לחוץ אמנם עתה אחר אשר נעשה הזווג של העמידה נבקע היסוד דאבא והמוחין שבתוכו מאירין לחוץ ביעקב ורחל העומדים שם מבחוץ בנ"ה דז"א כנודע. אמנם כדי לצאת אלו האורות לחוץ כנז' צריכות שני מיני בקיעות ובענין שני בקיעות אלו נסתפקתי איך שמעתי ממוז"ל כי הנלע"ד ששמעתי ממנו הוא כי הבקיעה הראשונה היא הוצא' יסוד דאבא חוץ מגופא דז"א כי כבר הוא יוצא מתוך יסוד דאימא אשר נשלם ונסתיים במקום החזה דז"א כנודע. ובקיעה הב' היא בקיעת יסוד דאבא עצמו להוציא אורות שלו מתוכו ונמצא כי פתיחת ההיכל הוא נעשה בתחילה והוא ענין הז"א עצמו שנבקע להוציא יסוד דאבא מתוכו לחוץ מגופו. ופתיחת הס"ת עצמו נעשה אח"כ וה"ס בקיעת היסוד דאבא עצמו הנק' ס"ת ומתגלים החו"ג שבתוכו הנק' תושב"כ כנודע ומאירין ביעקב וז"ס תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב כי משה הוא היסוד דאבא והאורות שבתוכו הם התורה ויעקב אשר בחוץ יורש ולוקח את האורות האלו. וכבר נתבאר זה אצלנו במקומו אמנם היותר נלע"ד ששמעתי בבירור ממוז"ל הוא באופן זה כי הבקיעה הא' היא בקיעת היסוד דאימא והחסדים אשר בו אשר מתפשטים בז"א ומלבישים ומקיפים את היסוד דאבא בתוכ' כנודע וע"י בקיעה זו דיסוד דאימא יוצא אור היסוד דאבא מחוץ יסוד דאימא אל תוך גוף ז"א והבקיעה זאת היא ענין פתיחת ההיכל להוציא הס"ת מתוכו כי ההיכל הוא יסוד דאימא אשר בתוכו הס"ת שהוא היסוד דאבא ואח"כ באה הבקיעה הב' והיא בקיעת היסוד דז"א עצמו שיצא האור של היסוד דאבא לחוץ אל יעקב הנתון במקום ההוא כנודע ובקיעה זו היא ענין פתיחת תיק הס"ת עצמו שיתגלה הארת התורה הכתו' בתוכו לחוץ אל כל הקהל כנודע. ואח"כ בעת שקורין בתורה אז הוא יוצא האור שבתוכו לחוץ שהיא התורה עצמה שנקר' אור וזהו היותר אמיתי אצלי מדרך הראשון:

דרוש ב':

נבאר מספר העולים לקרות בתורה הנה בריש פרק הקורא את המגילה תמן תנינן בשני ובחמישי ובשבת במנחה קורין ג'. בר"ח ובחש"מ קורין ד' ביו"ט ה' וביוה"כ ו' בשבת בשחרית ז' וכל אחד מהחלוקות ית' במקומו בע"ה. ועתה נבאר ענין הג' שקורין בשני וחמישי. הנה אע"פ שנת"ל כי גם החג"ת דאימא וחג"ת דז"א נתגלית הארתם כנ"ל שבחזרת העמידה עולי' יעקב ורחל עד חג"ת דז"א אבל עם כל זה אין חג"ת דאבא מתגלין עתה רק הנה"י שלו בלבד הם המתגלי' עתה בשני ובה' דימי החול כי נבקעים נה"י דאבא ויוצאת הארת' לחוץ ולכן קורין ג' עולין. כהן כנגד הנצח קו ימין. לוי כנגד ההוד קו שמאל. ישראל כנגד היסוד קו האמצעי. והנה הארה זו אינה נשארה כך רק לפי שעה ואח"כ חוזרין ומתעלמין בפנים כמתחילה ולכן תיכף אחר הקריאה סוגרין הספר תור' ומחזירין אותו למקומו תוך ההיכל:

ונבאר עתה יותר באורך ענין הכהן והלוי והישראל הנזכרי' הנה נתבאר לעיל שהחסדים המתגלים מבחי' יסוד דאימא תוך גופא דז"א אינם רק בב' שלישי' תחתונים דת"ת שבו שהוא מן החזה שבו ולמטה ובענין ס"ת דשחרית דשבת שעולין ז' נתבאר שם

במקומו כי לסיבה זו עיקר העולים הוא הג' והששי לפי שהם כנגד הת"ת והיסוד דז"א לפי ששם הוא עיקר גילוי החסדים יותר מבכל השאר. ואמנם יש בזה מקום שאלה שא"כ איך תקנו רז"ל שיעלה תחילה כהן ואחריו לוי שהם כנגד חסד וגבורה הקודמין אל הת"ת שהוא ישראל העולה בבחי' שלישי' כי נראה שיותר חשובים הם הכהן והלוי מישראל שהוא הג' אבל הענין הוא כי הנה הז' אנשים העולים בתורה ביום שבת בשחרי' הנה הם כנגד ב' פרקי' תחתונים דנצח דאבא המלובשי' ונסתמי' תוך ב' פרקים תחתונים דנצח דאימא והם עצמם מלובשים תוך חסד ונצח דז"א וכנגדם שני פרקים תחתונים דהוד דאבא אשר בתוך ב' פרקים תחתונים דהוד דאימא אשר בתוך גבור' והוד דז"א. וכנגדם ב' פרקי היסוד דאבא שהם היסוד והעטר' שבו אשר תוך ב' פרקי דיסוד דאימא אשר בתוך הת"ת והיסוד דז"א והנה ד' פרקים דנצח והוד הם סתומים לגמרי ומלובשים כנז' אבל השני פרקים דיסוד דאבא הם מגולים לפי שהיסוד דאימ' נשלם ונפסק בחזה דז"א ומשם ולמטה מתגלה היסוד דאבא גילוי גמור ונמצא כפי זה כי שנים הראשונים שהם כנגד חסד וגבורה דז"א אשר בתוכם מלובשים ב' פרקים עליונים א' דנצח דאבא וא' דהוד דאבא ואין להם גלוי הארה כלל לפי שה"ס ב' הזרועות הצומחין ויוצאין מן השליש העליון שבת"ת דז"א ששם האורות מכוסים לגמרי ולכן אין כח ביד שום ישראלי לפותחם ולגלות הארתם אלא הכהן והלוי אשר מצד מעלת יחוסם ומשפחתם יש בהם כח לגלות הארתם ונמצא כי אעפ"י שהם כנגד מקום הסתום עכ"ז שבח ומעלה הוא להם שאין מי שיוכל לגלות הארתם אלא הם ולכן תקנו שיעלו הכהן והלוי ראשונים אבל הנו"ה דז"א ששם פרק תחתון דנצח ופרק תחתון דהוד דאבא אעפ"י שגם הם סתומים שם עכ"ז יש להם קצת הארה יתירה מבחי' האורות המגולים ביסוד דז"א אשר שם עומד באמציעותם ומאיר בהם ולכן הד' והה' שהם כנגד אלו הם יכולים להיות ישראלים אבל עכ"ז אין מעלת' גדולה כיון שהוא מקום סתום ומה שאנו רואים שהם ג"כ מתגלים ע"י עלייתם אין הענין תלוי במעשיהם רק בכהן ולוי שעלו בתחילה כי כיון שלסיבת מעלת יחוסם כנז' היה בהם כח לגלות החסד והגבו' ממילא נתגלו גם הנצח וההוד ואז היה יכולת ביד הישראלי' הרביעי' והה' לעלות ולגלותם ונמצא שהיותר גרועים במעלה מן השבעה העולים הם הרביעי' והה' אבל הג' והו' הם משובחים ומעולים יותר מן הז' העולים לפי שהאורו' אשר שם מגולים לגמרי מפאת עצמם כי שם הוא מקום הגילוי בקו האמצעי בדוקא. אמנם יש חילוק ביניהם כי הששי מעולה מן הג' כי הג' אין בו גילוי רק בב"ש התחתונים בלבד שהם מן החזה ולמטה אבל הששי שהוא כנגד היסוד כולו הוא מגולה לגמרי ולכן הוא מעולה מאד. וזהו הטעם שאמר בזו' שלח לך גבי רבי כרוספדאי חמיד לבא דמיומוי לא סליק לס"ת אלא שתיתאי כו' ונמצא לפי זה ששי הוא מעולה מכל השבעה עולים גם נמצא שהששי והג' אעפ"י שאינם עושים שום תיקון בידם כמו שעושי' הכהן והלוי שמגלים מקום הסתום כנ"ל מ"מ צריך שיהיו האנשים היותר חשובים במעלה שבכל העולים אז כדי שיהיו ראוים לקבל האורות המגולים ההם כנז' והנה נת' פה ענין ז' עולים דשבת ובמקומו ית' יותר בע"ה:

דרוש ג':

ועתה נבאר ענין האדם עצמו כשעולה לקרוא בתורה צריך לזהר שיראה מקום הקריאה ויסתכל בפסוק אשר עתיד להתחיל אח"כ תכסה הכתיבה ע"י מפה של הס"ת ואז תברך ברכת התורה שלפניה ואח"כ תפתח ותקרא ואח"כ תחזור ותסתום הכתיבה ואז תברך ברכת התורה של אחריה ואעפ"י שיש פוסקים שכתבו שאין צורך לכל זה כמ"ש ב"י וע"ש. גם צריך לזהר כשיעלה לקרוא בס"ת שיאחז בס"ת בשני ידיו ולא בתיק כ"א ביריעה עצמה יד א' מצ"ז ויד א' מצ"ז אבל תאחוז אותה ע"י מפה של הס"ת לא בידך ממש כאומרם ז"ל כל האוחז ס"ת ערום נקבר ערום מאותה מצוה והנה זו היא הכוונה שיכוין בשעה שאוחז ס"ת בידו יכוין שהס"ת ה"ס שני שמות אהיה א' במילוי יודין וא' במלוי ההין שהם קס"א וקנ"א ושניהם בגי' חדש ותכוין שע"י ב' ידיך האוחזות בו נשלם ונעשה שם בסוד וקורא לך שם חדש והנה ש"ם וספר חשבונם שוה והענין הוא כי באהיה דיודין יש בו י"ד אותיות ד' בפשוטו ועשרה במלואו והרי זה כנגד יד ימינך שהיא כנגד י"ד אותיו' הנז' וכנגדם יש י"ד אותיות אחרים באהיה דההין ביד שמאלך ואם תחבר ב"פ י"ד הנז' יהיו בגי' כ"ח עם הב' אהיה עצמה שהם בגי' חדש כנז' נמצא כי כ"ח וחדש הם בגי' ש"ם והם בגי' ספ"ר:

ונמצא כי ספר הוא בחי' ב' שמות אהיה דיודין וההין העולים חדש ועם כ"ח אותיותיהם הם בגי' ש"ם והם ספ"ר וז"ס כוונת הס"ת ואחר שאחזת אותו בשני ידיך וכוונת בו הכוונה אז תכוין לכלול יד שמאל ביד ימין כנודע ואז תסיר משם יד שמאלך ותשאר יד ימינך לבדה אחוזה בס"ת כל זמן קריאתך בו כנז':

ענין הקדיש שאומרים אחר קריאת התורה הוא ממש ע"ד כוונת הקדיש שלאחר נפילת אפים וכבר ביארנו שהוא בסוד שני בחי' מ"ב משני בחי' של הויות ע"ב ע"ב דמלוי יודין וע"ש באורך: